

ישיבת המתמידים "מאור שרגא"
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רמת ויז'ניץ חיפה

בס"ד

שבט תשפ"א

פרשת "וארא"

"וארא אל אברהם" וכו' (וי ג'). רש"י: אל האבות. לכאורה מה מוסיף רש"י על הפסוק? אלא מכאן למדים כי צריך להאמין באמונה שלימה שבכל דור ודור יש צדיקים, והאומר כי צדיקים הראשונים היו צדיקים ולא עתה - אין לו אמונה אפילו בהשי"ת. כמובא (שמו"ר): "ויאמינו בד' ובמשה עבדו", אם במשה האמינו בד' לא כ"ש? אלא לומר לך כל המאמין בצדיקים ועבדי ד' כאילו מאמין בהקב"ה. וא"כ צריך להאמין גם עתה בצדיקים. וזה רמז ברש"י: מי שאומר "וארא אל האבות" אשר האבות הם הדורות הראשונים היו צדיקים ולא עתה, אזי "ושמי ד' לא נודעתי להם" האנשים האלו אין להם אמונה גם בד', כי צריך להאמין בצדיקים שהם בימיהם. (עטרת ישועה)

*

"ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה" (וי ט'). לכאורה קשה, הרי כתוב (ד' ל"א) "ויאמן העם"? אלא הכוונה שבני ישראל לא רצו לקבל אמונה הבאה ע"י קוצר רוחם ועבודה קשה ששעבדו פרעה, אלא רצו באמונה מתוך הרחבת הדעת וכ"ט, וזה שנאמר: "ולא שמעו אל משה" לא רצו לקבל האמונה מפי משה, "מקוצר רוח ומעבודה קשה" משום שבאה באופן כזה של קוצר רוח ועבודה קשה, והם רצו אמונה הבאה ע"י השפעת כל טוב.

*

"ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה" (וי ט'). מדוע לא שומעים לצדיק - "מקוצר רוח" שמקצרים בעיני רוחניות, "ומעבודה קשה" על כל דבר יש להם קושיות.

*

"ומשה בן שמנים שנה ואהרן בן שלש ושמנים שנה בדברם אל פרעה" (ז' ז'). לכאורה לאיזה צורך הזכיר כאן שנותיהם של משה ואהרן? אלא לומר לנו כי בעת שיש צורך לקום ולמרוד בךשע - לא הצעירים הם היוצאים בראש, אלא דוקא הזקנים נושאים דגל המרד נגד הרשעות. (כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט בעל "חכמת אליעזר" זצלה"ה)

*

"השכם בבוקר והתיצב לפני פרעה" (ח' ט"ז). "השכם בבוקר" - בשעה שאדם משכים בבוקר לעבודת קונו, "והתיצב לפני פרעה" - יש בכוחו להתייצב ולעמוד במלחמה עם פרעה (היצה"ר) ולהכניעו. (ברכת יוסף)

* * *

"ויאמר ד' אל משה אמור אל אהרן" (ז' י"ט) – הכרת הטוב

בפרשת השבוע למדנו שאהרן נצטווה לעשות לפרעה ולמצרים את מכת דם צפרדע וכינים, ומפרש רש"י (שמות ז' י"ט, ח' י"ב): לפי שהגין היאור על משה כשנשלך לתוכו לפיכך לא לקה על ידו לא בדם ולא בצפרדעים ולקה ע"י אהרן, וכן לא היה העפר כדאי ללקות ע"י משה לפי שהגין עליו כשהרג את המצרי ויטמנהו בחול ולקה ע"י אהרן, ע"כ.

לכאורה הרי הכרת הטוב זה תגמול (תשלום) – ראובן עשה טובה לשמעון, צריך שמעון להכיר את הטובה שראובן עשה עמו ולשלם לו גם טובה, אבל כאן כאשר משה הטמין את המצרי בחול הרי האדמה זה דומם, ולא עשתה כלום, וגם איננה יכולה להתבייש ולסבול אם תלקה בכינים, ומה שייך כאן הכרת טובה?

אלא ענין הכרת הטוב – זה מעלה בנפש האדם - הוא קבל טובה ונפשו צמאה להביע זאת שהוא מכיר בטובה שקבל, ולא מטעם שהמטיב לו צריך לטובתו של מקבל הטובה, ולפי"ז שייך הכרת טובה גם כלפי דומם כגון מים וחול. (זיכרון מאיר)

כן אמרו חז"ל (ב"ק דף צ"ב): **בור** ששתית ממנו מים לא תזרוק לתוכו אבן.

במידה זו מצינו שהתנהג משה רבנו כלפי **חותנו** כמובא (שמו"ר פ"ד): בשעה שאמר לו הקב"ה "ועתה לכה ואשלחך אל פרעה" א"ל משה רבון העולם איני יכול, מפני שקבלני יתרו ופתח לי ביתו ואני עמו כבן, ומי שהוא פותח פתחו לחברו נפשו חייב לו... וחייב בכבודו יותר מאביו ואמו... לכן איני הולך אלא ברשותו.

כן הכיר טובה **לאנשי המקום** שגדל שם כמובא (במד"ר פכ"ב): "וישלח אותם משה" אמר הקב"ה למשה "נקם נקמת" אתה בעצמך, והוא שולח אחרים? אלא מפני שנתגדל בארץ מדין אמר אינו בדין שאני מצר למי שעשה לי טובה.

אנו מצווים להכיר טובה אפילו **למצריים** ששעבדו אותנו כמש"כ (דברים כ"ג ח'): "לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו", ופי' רש"י: אע"פ שזרקו זכורכם ליאור, מה טעם? שהיו לכם אכסניא בשעת הדחק.

להתנהג במדה זו מצינו גם כלפי **חיה** כמש"כ (שמות כ"ב ל'): "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו", ופי' רש"י: ללמדך שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה שנאמר "ולכל בניי לא יחרץ כלב לשונו" אמר הקב"ה תנו לו שכרו.

ואחז"ל הכופר בטובתו של חברו סופו לכפור בטובתו של הקב"ה, ולמדים זאת ממה שנאמר אצל פרעה (שמו"ר א'): "ויקם מלך חדש על מצרים" בתחילה "אשר לא ידע את יוסף", ולבסוף אמר "לא ידעתי את ד'".

אחד מטעמי **הבאת ביכורים** הוא להורות הכרת טובו ית"ש, כי כל העושר וההצלחה מפרי הארץ – מידו של השי"ת היתה זאת לנו, והמביא ביכורים מודה להשי"ת ואומר הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתת לי ד'. (עיין דברים כ"ו ג' – רש"י: שאינך כפוי טובה)

במצות '**כיבוד אב ואם**' מובא (ספר החינוך מצוה ל"ג): משרשי המצוה שראוי לאדם שיכיר ויגמול חסד למי שעשה עמו טובה ולא יהיה נבל ומתנכר וכפוי טובה, שזה מדה רעה ומאוסה בתכלית לפני אלקים ואנשים. ויתן אל לבו כי ראוי לו לעשות לאביו ולאמו כל הכבוד וכל תועלת שיוכל, כי הם הביאוהו לעולם וגם יגעו בו הרבה יגיעות בקטנותו. וכשקיבל המידה הזאת בנפשו יעלה ממנה וילמד להכיר טובת השי"ת שהוא סיבתו וסיבת כל אבותיו עד אדם הראשון, הוציאו לעולם, סיפק צרכו כל ימיו, העמידו על מתכונתו ושלימות אבריו, ונתן בו נפש דעת ושכל... ויערוך במחשבתו כמה וכמה ראוי לו להיזהר בעבודתו ית"ש.

למדים אנו שחייבים להכיר טובה – לדומם, לחי, ולכל אדם אשר היטיב עמנו, בפרט להורים ומורים, ועל הכל להשי"ת בורא כל הנשמות וריבון כל המעשים. (באר יחיאל)

הצפרדעים משמשות דוגמא !

אני נצטויתי להפנס דוקא לתנור... שתפנס לשם חברתי... אני אפנס לי למטה — הנוחה והרפה — וצפרדע אחרת שתפנס לתנור הבוער... אבל הצפרדעים לא נסו "להתחמק" בטענה כזאת! הן לא עשו שום חשוכים וקפצו לתנורים ללא הסוס, שמחות לקדש שם שמים! ומשום כך מוכן שדניאל וחבריו יכלו ללמד מהן קל וחמר, כפי שמספר המדרש, "סיים את דכריו בעינים נוצצות, וראין כאן שום תמיהה!"

רחש כללי של התפעלות עבר בין הלומדים. מגיד השעור לא יכל להבליג על התרגשותו. הוא נשק לראשו של הזאטוט ואמר בחם: "מבטח אני שילד חכם זה יהיה ברבות הימים לגדול בישראל! אשרי יולדתו!"

נבואתו התקיימה במלואה. הילד הצעיר — שכבר בגיל רך התפרסם בפקחותו ובשנינותו המיחדת — היה ברבות הימים לר' יונתן איבשיץ, מגדולי המפרסמים של יהדות אשכנז, הוא כהן כרבן של קהלות אה"ו (אלטונה, המבורג, ונדבסק) המפארות ונודע בגאונותו ובספריו הרבים.

בית המדרש הגדול של העירה פנטשוב היה מלא מפה לפה אף באותה שעת ערב מאחרת. היתה זו קהלה של תלמידי חכמים ולמדנים מבהקים, וקול התורה נשמע בבית המדרש מרבית שעות היממה. גם עתה, בליל חרף קר וסוער, ישבה חבורה גדולה של לומדים סביב השלחנות, שקועה בשעור ב"עין יעקב".

"המדרש שלמדנו זה עתה תמוה בעינינו", נשמע לפתע קולו של אחד ממשתתפי השעור, "הזפרנו את המדרש על דניאל, חנניה, מישאל ועזריה שבחרו להזרק לגוב האריות על קדוש ד', ונשארו קל וחמר בעצמם מן הצפרדעים במצרים, במכת צפרדע, שנכנסו אף לתנורים הלוהטים בבתי המצרים: מה צפרדעים אלה, שלא נצטוו למסור את עצמן על קדוש ד', ואף על פי כן עשו זאת — קל וחמר אנחנו, שכן נצטוינו על מצות קדוש ד'! והדבר נראה לי תמוה", המשיך השואל, "הרי הצפרדעים כן נצטוו על כך! הקב"ה הזהיר את פרעה, וישרץ היאור צפרדעים ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך ועל משתך ובבית עבדיך... ובתנורך..." אם כך — רצון הקב"ה היה שהצפרדעים תפנסנה גם לתוך התנורים! ואיך אומר איפא המדרש שהן לא נצטוו על כך? הרי לפנינו פסוק מפרש המעיד שהן נצטוו להפנס לתנורים!"

מגיד השעור קמט את מצחו. גם בין שאר המשתתפים השתררה שתיקה. איש לא הצליח לישוב את השאלה, והתמיהה שעורר השואל נשארה בעינה.

"נדמה לי שלי יש תשובה..." נשמע מן הפנה קולו של ילד בן שמונה, שעקב בעירנות אחרי השעור. למרות גילו הצעיר נהג להשאר בבית המדרש עד שעות הערב המאוחרות ולהקשיב בעניין רב לשעורי התורה של המבגרים. הפל הפנו את עיניהם אל הילד, שמבט פקחי שכן דרך קבע בעיניו.

"האמנם, יונתן?" שאל אותו בחבה מגיד השעור, "הכה ונשמע... פתח פיה ויאירו דכריך!" "הצפרדעים שנכנסו לתנורים הלוהטים והקריבו בכך את חיהן על קדוש ד' — אכן עשו זאת מבלי שנצטוו על כך במפרש!" הסביר יונתן, "הרי הקב"ה צוה עליהן להפנס למקומות שונים ומשנים: לבתים, לתדרי המשכב, למטות וכו'. כל צפרדע יכולה היתה, אלו רצתה בכך, לטען: לא

הרה"ג רבי יהושע קליין ז"ל

מוסר שיעור בכולל 'תורתן קבע'
רמת ויז'ניץ חיפה

בשיח תורני עם כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אבד חסיד מן הארץ
נפלה עטרת ראשנו אוי מה היה לנו

בצער רב וביגון קודר הגנו להודיע על פטירתו של בעלי, אחינו, אבינו, זקנו, עטרת ראשנו ותפארתנו, איש אשר רוח בו, האי גאון ותיק וחסידי, כל ימי חייו מקשה אחת של דביקות השי"ת לימוד התורה ואמונת צדיקים ולהרבות כבוד שמים בעולם, תורתו ותפילתו כיקוד אש עד יומו האחרון, שייך עייל שייף נפיק ולא החזיק טיבותיה לנפשיה, זכה להעמיד ליגיונות של תלמידי חכמים ההולכים בדרך בתורת אמת ודביקים בצדיקים, הולך תמים ופעל צדק שכל מגמתו להיטיב עם הבריות במאור פנים, דבוק מסור ונאמן בלו"נ ברבותה"ק לבית ויז'ניץ מרן רבינו בעל ה"מקור ברוך" זיע"א מרן רבינו בעל ה"חכמת אליעזר" זיע"א ויבלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א וזכה לשמשם בקודש עשרות בשנים, נודרך ביסורים קשים ומרים וקבלם באהבה

הרה"ג ר' יהושע קליין
 זצ"ל

בהרה"ח ר' יעקב יצחק ז"ל
מזקני חסידי סערט ויז'ניץ
 הלווייתו תצא היום מוצש"ק שמות כ"ה טבת תשפ"א
 בשעה 9.00 מרמת ויז'ניץ, חיפה
 לבית העלמין שדה יהושע - חלקת ויז'ניץ, שער 8

המתאבלים מרה - משפחות:
קליין, פרקש, סלמון, ברוין,
רפופורט, ויינברגר, קלאר

יושבים שבעה בביתו
 רח' מקור ברוך 9 רמת ויז'ניץ
 זמני ניחום אבלים:
 17.00-22.00 10.00-14.00

עם כ"ק מרן אדמו"ר
בעל ה'חכמת אליעזר' זצללה"ה